

Viite

-

ECOFIN-neuvosto 20.1.2026 ja Euroryhmän kokous 19.1.2026, Bryssel

Suomea kokouksissa edustaa valtiovarainministeri Riikka Purra.

Tiivistelmä

Suomen julkisen talouden liiallista alijäämää koskeva päätös ja suositus

Euroopan komissio julkaisi 12.12.2025 Suomea koskevan ehdotuksen neuvoston päätökseksi liiallisen alijäämän olemassaolosta SEUT 126(6) artiklan mukaisesti ja suosituksen neuvoston suositukseksi liiallisten alijäämien tilanteen korjaamiseksi SEUT 126(7) artiklan mukaisesti. Talous- ja rahoitusasioiden neuvostossa on 20.1.2026 tarkoitus hyväksyä neuvoston päätös ja suositus. Neuvoston suositus sisältää korjaavan nettomenopolun, jonka mukaan nettomenot saavat kasvaa enimmillään 1,3 % vuonna 2026, 1,5 % vuonna 2027 ja 1,8 % vuonna 2028. Suomi saa kasvaneisiin puolustusmenoihin perustuvan kansallisen poikkeuslausekkeen aktivoinnin seurauksena poiketa korjaavan polun mukaisesta menojen enimmäiskasvuvauhdista vuoteen 2028 asti. Suomi voi hyväksyä neuvoston päätöksen ja suosituksen.

Kyproksen puheenjohtajakauden työohjelma

Kypros toimii neuvoston puheenjohtajana 1.1.–30.6.2026. Kyproksen puheenjohtajakauden ohjaavia pääperiaatteita Ecofin-sektorilla ovat EU:n taloudellisen autonomian parantaminen ja sen maailmanlaajuisen taloudellisen aseman vahvistaminen. Talous- ja rahoitusasioiden neuvostossa 20.1.2026 Kypros esittelee puheenjohtajakautensa työohjelman ja prioriteetit erityisesti talouspolitiikan koordinointiin, Ukrainan taloudelliseen tukeen, rahoituspalveluihin, verotukseen, tulliliittoon, EU:n omiin varoihin sekä kansainväliseen taloudelliseen yhteistyöhön liittyen. Puheenjohtajavaltio pyrkii vastaamaan tehokkaasti EU:n talous- ja rahoitusnäkömystä aiheutuviin haasteisiin priorisoimalla ja edistämällä EU:n pitkän aikavälin kilpailukykyä ja tuottavuutta vahvistavia politiikkoja samalla edistään kestävää ja osallistavaa kasvua. Suomi ottaa esittelyn tiedoksi.

Muut asiat

Neuvosto keskustelee Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen talous- ja rahoitusvaikutuksista ja erityisesti Ukrainalle myönnettävästä taloudellisesta tuesta. Talouden elpymisen asiakohdassa neuvoston on tarkoitus hyväksyä Alankomaiden, Espanjan, Irlannin, Ruotsin, Saksan ja Suomen päivitettyt elpymis- ja palautumissuunnitelmat. Eurooppalaiseen ohjausjaksoon liittyen neuvosto hyväksyy päätelmät varoitusmekanismia koskevasta kertomuksesta.

Euroryhmä

Euroryhmän asialistalla on euroalueen suositukset vuodelle 2026, tilannekatsaus käteiseuron käyttöön otosta Bulgariassa, G7-kokouksen seuranta sekä Euroopan keskuspankin varapääjohtajan valintaprosessi.

Asialista:**1. Asialistan hyväksyminen****2. (mahd.) A-kohtien hyväksyminen****Lainsäädäntöasiat****3. Muut asiat****Tilannekatsaus vireillä oleviin rahoituspalvelualan lainsäädäntöhankkeisiin***= Puheenjohtaja tiedottaa***Ei-lainsäädäntöasiat****4. Puheenjohtajan työohjelma****s. 4***= Esittely / Näkemystenvaihto***5. Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen talous- ja rahoitusvaikutukset****s. 9***= Näkemystenvaihto***6. Taloudellinen elpyminen Euroopassa****Elpymis- ja palautumistukivälineen mukaiset neuvoston täytäntöönpanopäätökset****s. 17***= Hyväksyminen***7. Eurooppalainen ohjausjakso 2026****Päätelmät varoituskoneismia koskevasta kertomuksesta 2026****s. 23***= Hyväksyminen***8. Finanssipoliittisen sääntökehikon toimeenpano****Neuvoston päätökset ja suositukset liiallisen alijäämän menettelyyn liittyen****s. 27***= Hyväksyminen***9. Muut asiat****Maanantai 19.1.**

15.00 Euroryhmä

s. 30**Tiistai 20.1.**

09.00 Aamiainen

10.00 Ecofin-neuvosto

9.1.2026

ECOFIN-neuvosto 20.1.2026, Bryssel: 4. Puheenjohtajan työohjelman esittely

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto (ECOFIN) 20.1.2025, Bryssel

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Kypros toimii neuvoston puheenjohtajana 1.1.–30.6.2026.

Ecofin-neuvostossa 20.1.2026 Kypros esittelee puheenjohtajakautensa työohjelman Ecofin-sektorille.

EU:n taloudellisen autonomian parantaminen ja sen maailmanlaajuisen taloudellisen aseman vahvistaminen ovat Kyproksen puheenjohtajakauden ohjaavia pääperiaatteita Ecofin-neuvoston työssä. Puheenjohtajavaltio pyrkii vastaamaan tehokkaasti EU:n talous- ja rahoitusnäköymistä aiheutuviin haasteisiin priorisoimalla ja edistämällä EU:n pitkän aikavälin kilpailukykyä ja tuottavuutta vahvistavia politiikkoja samalla edistäen kestäväää ja osallistavaa kasvua. Tätä varten puheenjohtajavaltio pyrkii edelleen edistämään säästämis- ja sijoitusunionia (SIU) koskevaa lainsäädäntötyötä edistymällä riittävästi pääomamarkkinaunionia koskevissa aloitteissa, joilla pyritään vahvistamaan EU:n pankkisektorin kilpailukykyä ja yhdentymistä. Verotuksen alalla puheenjohtajavaltio keskittyy edistämään EU-sääntelyn karsimiseen ja yksinkertaistamiseen tähtäävää ohjelmaa osana laajempia pyrkimyksiä kilpailukyvyn vahvistamiseksi. Lisäksi puheenjohtajavaltio pyrkii edistämään lainsäädäntötyötä kohti nykyaikaistettua tulliliittoa.

Suomen kanta

Suomi ottaa esittelyn tiedoksi.

Pääasiallinen sisältö

Kyproksen puheenjohtajakauden työohjelma Ecofin-sektorille.

Talouspolitiikan koordinointi

Puheenjohtajavaltio Kypros työskentelee aktiivisesti varmistaakseen jäsenvaltioiden talous- ja finanssipolitiikan sujuvan yhteensovittamisen eurooppalaisen ohjausjakson puitteissa. Samalla puheenjohtajavaltio helpottaa ponnisteluja elpymis- ja palautumistukivälineen menestykselliseksi loppuunsaattamiseksi sen viimeisenä toimeenpanovuotena.

Puheenjohtajavaltio pyrkii finanssipoliittisen sääntökehikon tehokkaaseen täytäntöönpanoon varmistaakseen julkisen talouden vakauden ja edistääkseen kestäväää talouskasvua, huomioiden myös kansallisten poikkeuslausekkeiden aktivointi puolustusmenojen lisääntyneisiin tarpeisiin vastaamiseksi.

Yksinkertaistamista koskevan sitoumuksensa mukaisesti puheenjohtajavaltio on valmis viemään eteenpäin työtä finanssipoliittisen lainsäädännön yhdenmukaistamispaketin osalta tavoitteenaan saavuttaa asiasta yhteisymmärrys Euroopan parlamentin kanssa. Puheenjohtajavaltio tulee edelleen edistämään yksinkertaistamisohjelmaa, edistämällä aloitteita, mukaan lukien EU:n lainsäädännön taloudellisiin seurauksiin liittyvät aloitteet.

Puheenjohtajavaltio seuraa tarkasti SAFE-välineen täytäntöönpanon näkökohtia.

Puheenjohtajavaltio edistää keskusteluja Euroopan investointipankin (EIP) kanssa turvallisuus- ja puolustushankkeiden rahoitustarpeisiin vastaamiseksi, ottaen huomioon EIP:n keskeisen roolin Euroopan puolustusteollisuuden tehostamisessa erilaisten rahoitusvälineiden kautta.

Puheenjohtajavaltio pyrkii saamaan päätökseen työn, joka koskee ehdotusta asetukseksi kiinteistöjä koskevista muista kuin rahoitustilastoista.

Taloudellinen tuki Ukrainalle

Puheenjohtajavaltio pyrkii varmistamaan jatkuvan tuen Ukrainalle osana Ukrainan tukivälineen sekä G7-vetoisten ERA-lainojen toimeenpanoa. Puheenjohtajavaltio aikoo varmistaa Ukrainan tulevaa rahoitusta koskevien uusien lainsäädäntöehdotusten nopean käsittelyn, mukaan lukien niiden, jotka koskevat Ukrainan jälleenrakentamisen rahoitusta sodan päättymisen jälkeen. Pj. aikoo jatkaa Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen talous- ja rahoitusvaikutusten tarkastelua, erityisesti jos konflikti jatkuu, mukaan lukien EU:n Venäjää ja Valko-Venäjää koskevien pakotteiden toimeenpano.

Maailmanlaajuinen taloudellinen yhteistyö

Puheenjohtajavaltio tekee töitä EU:n yhteisten linjausten hyväksymiseksi G20-maiden valtiovarainministerien ja keskuspankkien pääjohtajien kokousta varten sekä EU:n lausunnon hyväksymiseksi kansainvälisen valuutta- ja rahoituskomitean kokousta varten.

Rahoituspalvelut

Puheenjohtajavaltio keskittyy lainsäädäntöaloitteisiin, jotka lisäävät Euroopan pääomamarkkinoiden tehokkuutta ja ovat olennaisia rahoitusvakauden, markkinoiden eheyden, talouskasvun ja unionin kilpailukyvyn kannalta ja jotka ottavat kaiken irti sisämarkkinoista. Ottaen huomioon nopeasti kehittyvät geopoliittiset näkymät, erityisesti turvallisuuden, puolustuksen sekä kaksoissiirtymän (digitaalinen ja vihreä siirtymä) aloilla, tulee julkisen ja yksityisen rahoituksen mobilisointi olemaan ratkaisevaa, kun tavoitellaan parempaa talouden kestävyttä EU:ssa.

Säästämis- ja sijoitusunioni (SIU), jonka tavoitteena on muun muassa kanavoida enemmän säästöjä tuottaviin investointeihin, tulee olemaan olennainen EU:n pääomamarkkinaunionin syventämiselle. Pj. aikoo edistää toimia, joilla lisätään pääomamarkkinoiden tehokkuutta yksinkertaistamalla ja parantamalla EU-sääntelyä, varmistaen samalla korkeatasoisen sijoittajasuojan.

Puheenjohtaja aikoo myös tukea aloitteita, joilla pyritään vahvistamaan EU:n pankkisektorin kilpailukykyä ja yhdentymistä. Toimenpiteitä toteutetaan sääntelyn

monimutkaisuuden ja hallinnollisen taakan vähentämiseksi sekä EU-lainsäädännön tehokkuuden varmistamiseksi, mikä tarjoaa enemmän rahoitusmahdollisuuksia mahdollistamalla EU:n toimijoiden, erityisesti pk-yritysten ja startup-yritysten, innovoinnin, kasvun ja kilpailun rajojen yli samalla, kun täytetään SIU:n tavoite unionin globaalin kilpailukyvyn vauhdittamiseksi.

Puheenjohtajavaltio pitää tärkeänä saattaa päätökseen tekninen työ vähittäissijoittamisen strategiaa (RIS) koskevasta tekstistä saavutetun poliittisen yhteisymmärryksen pohjalta sekä yksinkertaistamisen, suhteellisuuden ja korkeatasoisen sijoittajansuojan periaatteiden mukaisesti.

Rahoitusdatan saatavuutta koskevan asetuksen (FiDA) osalta pj. pyrkii jatkamaan kolmikantaneuvotteluja kohti tasapainoista kehystä, joka mahdollistaa tietojen jakamisen ja innovoinnin samalla varmistaen kuluttajansuojan ja tietosuojan.

Yhtenäisvaluuttapaketin osalta pj. pyrkii käynnistämään poliittiset kolmikantaneuvottelut, kun Euroopan parlamentti on valmis. Pj. tunnistaa, että digitaalisen euron käyttöönotto on merkittävä askel kohti digitaalista aikakautta, joka tukee turvallisten ja tehokkaiden maksupalvelujen tarjoamista ja samalla parantaen EU:n autonomiaa ja kilpailukykyä maailmanlaajuisilla rahoitusmarkkinoilla.

Puheenjohtajavaltio pyrkii myös aloittamaan kolmikantaneuvottelut arvopaperistamis-paketista, jolla yksinkertaistetaan ja yhdenmukaistetaan sääntöjä, elvytetään arvopaperistamismarkkinoita, parannetaan pk-yritysten ja pienempien lainkäyttöalueiden rahoituksen saatavuutta samalla, kun säilytetään läpinäkyvyys ja rahoitusvakaus.

Puheenjohtajavaltio aikoo edelleen edistää lainsäädäntöehdotuksia, jotka koskevat ammatillisia lisäeläkkeitä tarjoavien laitosten (IORP) II -direktiivin ja yleiseurooppalaisen yksilöllisen eläketuotteen (PEPP) asetuksen tarkistusta, jotta voidaan lisätä lisäeläkkeiden käyttöä kaikkialla Euroopassa, parantaa eläketuotteiden pitkän aikavälin tuottoa ja mahdollistaa eläkerahastojen tehokkaamman panoksen reaalityönteeseen.

Puheenjohtajamaa ohjaa keskusteluja kestävän rahoituksen tiedonantovelvoite-asetuksen (SFDR) tarkistamisesta monimutkaisuuden vähentämiseksi, viherpesun torjumiseksi ja kestävyysraportoinnin yksinkertaistamiseksi ja tehostamiseksi, tavoitteenaan saavuttaa neuvotteluvaltuutus.

Markkinainfrastruktuuripaketin osalta puheenjohtajavaltio on sitoutunut edistämään jäsenvaltioiden välistä rakentavaa vuoropuhelua, jossa keskitytään oikean tasapainon löytämiseen eri tavoitteiden välillä, samalla tunnustaen markkinatoimijoiden ja infrastruktuurien väliset erot sekä osallistavan SIU:n tarpeen.

EU:n talousarvio ja omat varat

EU:n talousarvion osalta puheenjohtajavaltio aikoo valmistella neuvoston suositusta komissiolle EU:n vuoden 2024 talousarvion toimeenpanosta ja EU:n talousarvion suuntaviivoja vuodelle 2027. Pj. pyrkii myös edistämään merkittävästi keskusteluja omia varoja koskevista ehdotuksista uuteen monivuotiseen rahoituskehikseen liittyen sekä tulosperusteisuus-asetuksesta.

Verotus

Puheenjohtajavaltio jatkaa toimiaan veronkierron, aggressiivisen verosuunnittelun ja haitallisen verokilpailun torjumiseksi.

Välittömän verotuksen alalla se aikoo muun muassa päivittää EU:n listaa yhteistyöhaluttomista lainkäyttöalueista verotuksen alalla, verotuksen hyvän hallintotavan periaatteiden mukaisesti, kuten neuvoston helmikuussa 2025 antamissa päätelmissä todetaan.

Puheenjohtajamaa aloittaa työskentelyn verotuksen alan hallinnollista yhteistyötä koskevan direktiivin tulevan uudelleenlaadinnan parissa maaliskuussa 2025 annettujen neuvoston päätelmien mukaisesti.

Yksinkertaistamisohjelman pohjalta pj. on valmis aloittamaan keskustelut tulevasta omnibus-paketista, jolla virtaviivaistetaan välittömän verotuksen sääntöjä ja parannetaan yritysten kilpailukykyä.

Puheenjohtajavaltio aikoo myös edistää Yhdistyneiden Kansakuntien kansainvälistä veroyhteistyötä koskevan puiteyleissopimuksen hallitustenvälisen neuvottelukomitean keskusteluja tavoitteenaan tasapainoinen ja osallistava tulos, joka heijastaa sekä EU:n arvoja että maailmanlaajuisista konsensusta.

Puheenjohtajavaltio jatkaa työtä tupakkaverodirektiivin tarkistukseen liittyen. Pj. pyrkii saamaan päätökseen tuontitavaroiden etämyyntiä ja tuonnin arvonlisäveroa koskevien arvonlisäverosääntöjen ehdotuksen tarkistusta koskevan teknisen työn.

Puheenjohtajavaltio jatkaa hiilirajamekanismia (CBAM) koskevaan asetukseen liittyvien poikkihallinnollisten kysymysten käsittelyä, mukaan lukien ehdotettujen ratkaisujen oikeudellisen, rahoituksellisen, taloudellisen ja poliittisen toteutettavuuden arviointi sekä asiaankuuluvien ehdotusten ja aloitteiden tarkastelu yleisnäkemyksen saavuttamiseksi.

Puheenjohtajavaltio on myös valmis aloittamaan työskentelyn tulevien ehdotusten parissa, mukaan lukien hallinnollista yhteistyötä ja petosten torjuntaa arvonlisäverotuksen alalla koskevan asetuksen tarkistamisesta.

Tulliliitto

EU:n tulliliiton uudistaminen on yksi Kyproksen puheenjohtajakauden prioriteeteista, ja sen tavoitteena on saada päätökseen toimielinten väliset kolmikantaneuvottelut ja päästä poliittiseen yhteisymmärrykseen ehdotetusta asetuksesta, jolla perustetaan unionin tullikodeksi ja Euroopan unionin tulliviranomainen (tulliudistuspaketti).

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

SEU 16 artiklan 9 kohta

Käsittely Euroopan parlamentissa

Puheenjohtajamaa esittelee yleensä työohjelmansa ECON-valiokunnalle.

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö
EU-ministerivaliokunta 16.1.2026

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta, kirjallinen menettely 16.1.2026

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

Taloudellisia vaikutuksia arvioidaan kunkin hankkeen osalta erikseen.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Kypros on yhdessä edellisten puheenjohtajamaiden kanssa (Puola ja Tanska) kanssa laatinut 11. joulukuuta 2024 neuvoston 18 kuukauden ohjelman (1.1.2025 – 30.6.2026).

Seuraavaa monivuotista rahoituskehystä 2028-2034 valmistellaan yleisten asioiden neuvostossa. Puheenjohtaja pyrkii edistämään osaltaan neuvotteluja.

Asiakirjat

Programme of the Cyprus Presidency of the Council of the EU 2026

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/EKT, neuvotteleva virkamies Soila Järvenpää, puh. 02955 30161
etunimi.sukunimi@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/150/2026
EU/8/2025

9.1.2026

ECOFIN-neuvosto 20.1.2026, Bryssel: 5. Venäjän Ukrainaankohdistaman hyökkäyksen talous- ja rahoitusvaikutukset

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto (ECOFIN) 20.1.2026, Bryssel

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Talous- ja rahoitusasioiden neuvoston kokouksissa on säännöllisesti keskusteltu Venäjän hyökkäyssodan talous- ja rahoitusvaikutuksista EU:ssa ja sen jäsenvaltioissa. Talous- ja rahoitusasioiden neuvoston 20. tammikuuta 2026 pidettävässä kokouksessa komissio tiedottaa Eurooppa-neuvostossa joulukuussa 2025 saavutetusta sovusta Ukrainalle myönnettävästä 90 miljardin euron lainasta ja sen jatkovalmisteluista. Komissio antaa lainsäädäntöehdotukset lähiaikoina.

Suomen kanta

Suomi korostaa, että EU:n vahvaa poliittista, taloudellista ja sotilaallista tukea Ukrainalle sekä materiaaliapua ja humanitaarista apua Ukrainaankohdistamalle tulee jatkaa ja lisätä. (UTP 41/2023 vp ja UTPJ 12/2024). Valtioneuvosto sitoutuu voimakkaasti tukemaan Ukrainaa ja sen jälleenrakentamista (E 17/2023 vp, U 36/2023 vp).

Suomen kantoja liittyen Ukrainan tukivälineeseen on määritelty valtioneuvoston selvityksissä E 17/2023 vp. ja U 36/2023 vp., Venäjään kohdistettuihin pakotteisiin selvityksissä UTPJ 59/2022 vp. ja UTPJ 2/2024 vp. sekä UTPJ 17/2024 vp., Venäjän pysäytettyihin varoihin selvityksissä UTP 54/2023 vp. ja UTP 12/2024 vp. sekä UTPJ 23/2025 vp., Ukrainan rahoitukseen tulevaan MFF-kehukseen liittyen selvityksessä E 31/2024 vp. ja EJ 2/2025 vp. sekä MFF-ehdotukseen selvityksessä E 73/2025 vp., lainayhteistyömekanismiin ja MFA-lainaan selvityksessä E 56/2024 vp., Ukrainan rahoitukseen ja sotakorvauslainaan selvityksessä E 106/2025 vp. sekä Venäjän keskuspankin pysäytettyjen varojen siirtokieltokoskevaan ehdotukseen selvityksessä E 107/2025 vp.

Suomi pitää tärkeänä, että EU jatkaa vahvaa, tehokasta ja yhtenäistä vastaamista Venäjän sotilaalliseen hyökkäykseen Ukrainaankohdistamalle. EU:n tulee edelleen johdonmukaisesti lisätä pakotteita Venäjää kohtaan Venäjän aggression jatkuessa (UTPJ 2/2024 vp). Suomi pitää tärkeänä pakotteiden tehokasta toimeenpanoa ja pakotteiden kiertämisen estämistä. (UTPJ 2/2024 vp.) Suomi pitää tärkeänä EU:n sotilaallisen tuen vahvistamista Ukrainalle. (UTP 7/2025 vp)

Ukrainan taloudellisen tuen osalta Suomi on avoin erilaisille rahoitusratkaisuille, mutta pitää nykyistä rahoituskehityksen ulkopuolista Ukrainan tukivälinettä tai sitä vastaavaa järjestelyä tarkoituksenmukaisena mallina pidempiaikaisen tuen kanavoimiseksi Ukrainalle (E 31/2024 vp ja EJ 2/2025 vp).

Komission esittämä rahoituksen määrä ja malli, jossa Ukrainalle kohdennettava tuki kanavoitaisiin Globaali Eurooppa -välineen kautta, mutta rahoitus sijoitettaisiin kehityksen ulkopuoliseen erillisvaraukseen, vaikuttaa tarkoituksenmukaiselta. (E 73/2025 vp.)

Suomi tukee vahvasti Euroopan rauhanrahaston (European Peace Facility, EPF) käyttöä ja lisäpääomittamista Ukrainan tukemiseksi. EPF:n tulee tukea Ukrainan tarpeita vastaavan avun toimittamista mahdollisimman nopeasti ja tehokkaasti, ja myös tukimuotoja ja korvausperusteita tulisi arvioida tästä näkökulmasta (UJ 47/2023 vp. / U 87/2022 vp.). Suomi tukee Euroopan rauhanrahaston koon kasvattamista ja korostaa sen merkitystä Ukrainan sotilaallisen tuen vahvistamisessa sekä sen roolia jäsenvaltioiden välisen taakanjaon tasapainottajana. (E 73/2025 vp.)

Huomioiden perussopimusten asettamat rajoitukset, Suomi pitää Euroopan rauhanrahastoa tai sitä vastaavaa järjestelyä keskeisenä välineenä EU:n jäsenvaltioiden Ukrainalle myöntämän sotilaallisen ja puolustuksellisen tuen mahdollistamiseksi (E 31/2024 vp ja EJ 2/2025 vp).

Suomi edellyttää, että Venäjän vastuu kansainvälisen oikeuden loukkauksista ja korvausvelvollisuus niistä aiheutuvista vahingoista toteutuu. Suomi edistää kansainvälisiä toimia vastuuvastuun varmistamiseksi Venäjän hyökkäysrikoksesta sekä hyökkäyssodan yhteydessä tehdyistä kansainvälisen oikeuden vastaisista rikoksista. Suomi pitää tärkeänä, että EU:ssa ja G7:ssä löydetään ratkaisu Venäjän jäädytettyjen varojen hyödyntämisestä Ukrainan tukemiseksi kansainvälisen oikeuden mukaisella tavalla. Suomi edistää aktiivisesti asian jatkotyöstöä niin EU:n kuin muidenkin kansainvälisten kumppanien kanssa. (VNS 3/2024 vp)

Suomi suhtautuu rakentavasti pyrkimykseen käyttää Venäjän keskuspankin pysäytettyjä varoja Ukrainan tukemiseksi. Ensijaisena vaihtoehtona Suomi kannattaa ja edistää malleja, joissa varojen käyttö sidotaan Venäjän korvausvelvoitteen täyttämiseen. (UTPJ 23/2025 vp.)

Suomi pitää perusteltuna komission ehdotusta jäsenvaltioiden rahoituslaitoksissa pysäytettynä olevien Venäjän keskuspankin varojen siirtämisen kieltämiseksi Venäjän keskuspankille tai sitä edustaville tahoille. Suomi voi hyväksyä pj:n kompromissiesityksen koskien asetusehdotusta (COM(2025) 3501 final).

Suomi pitää sotakorvauslainaa selkeästi parhaana ja oikeudenmukaisimpana vaihtoehtona. Se myös mahdollistaisi etenemisen neuvostossa nopeasti määräenemmistöpäätöksellä. Suomi on avoin Venäjän keskuspankin pysäytettyjen varojen hyödyntämiseen liittyville erilaisille takausjärjestelyille, ml. mahdollinen likviditeettimekanismi. Osana neuvotteluita Suomi pitää tarkoituksenmukaisena, että myös kolmannet maat voisivat joustavasti osallistua järjestelyyn. Suomi pitää komission ehdotusta jäsenvaltioiden takauksista sotakorvauslainalle hyväksyttävänä, jossa jäsenvaltiokohtaisten takausvastuiden enimmäismäärä on tarkasti rajattu. Suomi voisi myös hyväksyä takauksen kattamisen EU:n omien varojen enimmäismäärän ja nykyisen monivuotisen rahoituskehityksen välisestä liikkumavarasta, mutta tunnistaa siihen liittyvän yksimielisen päätöksenteon haasteellisuuden. (E 106/2025 vp)

Pääasiallinen sisältö

Eurooppa-neuvoston sopu Ukrainalle myönnettävästä 90 mrd. euron lainasta

Komissio antoi 3. joulukuuta 2025 lainsäädäntöehdotukset Ukrainan rahoitukseen liittyen. Säädösehdotuksilla komissio esitti kaksi mahdollista ratkaisua Ukrainan rahoitustueksi: EU:n lainanotto, joka perustuisi EU:n talousarvioon ja sotakorvauslaina, joka valtuuttaisi komission lainaamaan käteisvaroja EU:n rahoituslaitoksilta, joilla on Venäjän keskuspankin varoja, joita ei ole asetettu liikkeelle. Eurooppa-neuvostossa päästiin 19. joulukuuta 2025 sopuun Ukrainalle myönnettävästä 90 mrd. euron lainasta vuosille 2026–2027 perustuen EU:n lainanottoon, joka taataan EU:n talousarvion jo nykyisellään olemassa olevasta liikkumavarasta. Tämä tullaan toteuttamaan makrotaloudellista rahoitusapua koskevaan SEUT 212 artiklaan perustuvan välineen ja SEU 20 artiklan mukaisen tiiviimmän yhteistyön puitteissa. Lisäksi voimassa olevaa rahoituskehysasetusta (MFF 2021–2027) muutettaisiin siten, että EU:n talousarviosta voidaan antaa lainaa Ukrainalle. Tšekin tasavalta, Unkari ja Slovakia jättäytyivät ratkaisun ulkopuolelle, eivätkä ne siten osallistu lainanottoon liittyviin rahoituskustannuksiin eikä niille muodostu lainanotosta ehdollisia vastuita. Ukraina maksaisi tämän lainan takaisin vasta kun sotakorvaukset on saatu. Siihen saakka Venäjän pysäytetyt varat ovat edelleen pysäytettyinä, ja unioni varaa itselleen oikeuden käyttää niitä lainan takaisinmaksuun noudattaen täysin EU:n ja kansainvälistä oikeutta. Eurooppa-neuvoston päätelmien mukaan EU:ssa jatketaan myös sotakorvauslainan valmistelua.

Venäjän keskuspankin pysäytettyjen varojen siirtokieltoa koskeva asetus hyväksyttiin ja saatiin voimaan kiireellisesti jo ennen Eurooppa-neuvoston kokousta 12.12.2025 (E 107/2025 vp.).

Yhteistyöhön valmiit jäsenvaltiot esittivät 20.12.2025 tiiviimmän yhteistyön aloittamista koskevan pyynnön komissiolle, jossa komissiota pyydettiin toimittamaan neuvostolle ehdotus päätökseksi luvan antamisesta tiiviimpään yhteistyöhön, jonka tavoitteena ja sisältönä on myöntää Ukrainalle vuosiksi 2026–2027 90 miljardin euron lainan perustuen pääomamarkkinoilta tapahtuvaan EU:n lainanottoon, joka taataan EU:n talousarvion liikkumavaralla, soveltaen näin Eurooppa-neuvoston päätelmien (EUCO 24/25) 3 ja 4 kohtaa sekä Ukrainaa koskevan tekstin 8 kohtaa, joka sai 25 valtion- tai hallituksen johtajan tuen (EUCO 26/25). Neuvosto myöntää määräenemmistöllä luvan tiiviimmän yhteistyön käynnistämiseen komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin annettua sille hyväksyntänsä.

Komissio antoi ehdotuksensa neuvoston päätökseksi luvan antamisesta tiiviimpään yhteistyöhön Ukrainalle annettavan lainan perustamiseksi 23.12.2025 (COM (2025) 806 final). Päätös hyväksyttiin kirjallisessa menettelyssä pysyvien edustajien komiteassa (Coreper) maanantaina 12.1.2026. Lopullisesti neuvoston päätös voidaan tehdä vasta, kun Euroopan parlamentin hyväksyntä on saatu. Coreperissa hyväksytään päätös pyytää parlamentin hyväksyntää.

Venäjän keskuspankin pysäytettyjen varojen ylimääräisten tuottojen käyttö

G7-maat saavuttivat kesäkuussa 2024 sovun 50 miljardin dollarin ERA-aloitteesta (Extraordinary Revenue Acceleration) Ukrainan tukemiseksi. Maat sopivat antavansa ERA-aloitteen puitteissa Ukrainalle lainamuotoista tukea, joka maksettaisiin takaisin Venäjän keskuspankin pysäytettyjen varojen tuotoilla. Tätä varten EU perusti Ukrainan lainoja koskevan 45 miljardin euron (noin 50 miljardia dollaria) yhteistyömekanismin (Ukraine Loan Cooperation Mechanism), jonka kautta pysäytettyjen varojen tuottoja kanavoitaisiin ERA-aloitteen mukaisten lainojen lyhennyksiin ja kuluihin lainapääoman suhteessa. Pysäytettyjen varojen tuottoja käytetään lainojen takaisinmaksuun, kunnes

Venäjältä saadaan korvauksia sen Ukrainalle aiheuttamista tuhoista. Yhteistyömekanismia koskeva asetus tuli voimaan 29.10.2024.

EU on jo maksanut Ukrainalle oman 18 miljardin euron (noin 20 miljardia dollaria) lainaosuutensa. Lisäksi ERA-aloitteen puitteissa lainoja Ukrainalle tarjoavat USA, Kanada, Britannia ja Japani yhteensä noin 30 miljardilla dollarilla (noin 27 miljardia euroa). EU:n Ukrainalle myöntämä makrotaloudellinen rahoitusapu (Macro-Financial Assistance, MFA) muodosti EU:n osuuden ERA-aloitteesta. MFA-rahoitustukiohjelma oli voimassa vain vuoden 2025 ja se täydensi Ukrainalle vuonna 2025 annettavaa rahoitustuen kokonaisuutta. MFA-tuen piti kattaa Ukrainan rahoitustarpeita ensi vuoden kesään asti, mutta kasvaneiden rahoitustarpeiden vuoksi maksatuksia aikaistettiin. Muiden ERA-aloitteeseen osallistuvien maiden lainajärjestelyt ovat pääosin voimassa vuoteen 2027 asti.

Venäjän vastaisten sektoripakotteiden jatkamisesta kuudella kuukaudella sovittiin 30.6.2025.

Pakotteet

EU hyväksyi 23.10.2025 Venäjää koskevan 19. pakotekokonaisuuden, jolla otetaan käyttöön uusia rajoittavia toimia (sektoripakotteet). Pakotteet tulivat voimaan 24.10.2025. EU laajensi vientikieltolistaa yli 80 tullinimikkeellä venäläisten, kolmansien maiden tahojen ja vientituotteiden osalta. Esimerkiksi kaksi kiinalaista öljynjalostamo asetettiin pakotelistalle. Yhteensä 17 ulkomaista tahoa päätyi pakotteiden piiriin. Niistä 12 on kiinalaisia.

Uusimmalla pakotepaketilla laajennettiin muun muassa energiasektorin pakotteita. Venäläisen nesteytetyn maakaasun (LNG) tuonti EU:n alueelle lakkaa asteittain 1.1.2027 alkaen. Lisäksi Gazpromneftille ja Rosneftille asetettiin täysi liiketoimintakiello. Varjolaivastoon kuuluvien alusten määrää lisättiin 117 aluksella ja laivaston toimintaan liittyviä tahoja (mm. kaksi alusrekisteriä) lisättiin pakotelistalle. Viisi venäläistä pankkia ja kolme pankkia Keski-Aasiassa lisättiin myös pakotelistalle. EU asetti liiketoimintakiellon Paraguayssa sijaitsevalle kryptovaratoimijalle, jonka on havaittu edistävän pakotteiden kiertoa. Myös muita kryptovaroihin liittyviä pakotetoimia kiristettiin ja kryptovarojen tarjoaminen venäläisille kielletään. Lisäksi Valko-Venäjään kohdistettuja pakotteita kiristettiin ja yhdenmukaistettiin Venäjä-pakotteiden kanssa.

19. pakotepakettia täydennettiin 19.12.2025 voimaantulleella päätöksellä pakotelistata 41 alusta Venäjän ns. varjolaivastosta. Uuden listauksen myötä yhteensä 591 alusta on EU:n pakotelistalla.

Pakotteiden toimeenpano

Tulli valvoo EU:n Venäjälle määräämiä pakotteita tiukasti ja panostaa siihen, että pakotteet toimivat mahdollisimman vaikuttavasti. Tulli on nostonut aktiivisesti keskusteluun pakotteisiin liittyviä ilmiöitä sekä tukenut työnsä kautta kansallisia toimijoita, kuten ulkoministeriötä ja kansainvälisellä tasolla ulkomaisia sidosryhmiä.

Tulli on tavaraliikenteen pakotesektorissa valvonnan ja rikostorjunnan päävastuullinen kansallinen viranomainen, joka vastaa tiedustelu- ja analyysitoiminnasta. Lisäksi Tulli vastaa käytännössä oman toimintasektorinsa rikostutkinnasta. Tulli on pakotevalvonnassa havainnut yli 31 000 poikkeamaa tavaraliikenteessä, tehnyt yli 4500 kohdennettua tarkastusta ja aloittanut yli 930 eritasoista esitutkintaa pakotteiden rikkomisesta.

Suomen Tulli, yhdessä Baltian maiden ja Puolan viranomaisten kanssa allekirjoittivat 9.5.2024 Vilnassa sopimuksen alueellisen tullisektoriin kuuluvan pakotevalvonnan yhdenmukaisuuden ja tietojenvaihdon vahvistamiseksi (*Agreement on regional approach to ensure uniform customs controls and information exchange for implementation of the EU restrictive measures*). Yhteiseen toimintaan on liittynyt myös Kroatia ja Tanska. Sopimuksessa on painotettu yhteneväisen pakotevalvonnan vahvistamista, tietojenvaihdon merkitystä sekä koordinoituja toimenpiteitä epäloogisiin kuljetusreitteihin puuttumisen osalta. Sopimuksen kautta on tiivistetty olennaisesti yhteistyötä EU:n ulkorajavaltioiden kesken ja samalla on luotu aktiivisin toimin standardia yhtenäiselle pakotevalvonnalle koko EU:n tasolla. Toiminnalle on saatu tuki myös EU komissiosta.

Ukrainan tukiväline

Neuvosto hyväksyi 14.5.2024 täytäntöönpanopäätöksen, jolla hyväksyttiin komission myönteinen arvio Ukraina-suunnitelmasta. Hyväksymisen jälkeen voitiin edetä Ukrainan tukivälineen maksatuksiin. Suunnitelman toimeenpano on edennyt pääasiallisesti suunnitellun mukaisesti. Komissio julkaisi syyskuussa 2025 tukivälineen vuosiraportin.

Komissio on antanut Ukrainan pyynnöstä 19.9.2025 ehdotuksen Ukraina-suunnitelman muuttamiseksi. Muutoksissa on suurelta osin kyse tavoite- ja maksuaikataulun viivästyksistä seuraavalle kvartaalille. Komission mukaan uudistusten kunnianhimon tasoa ei ole muutettu. Asiaa käsiteltiin neuvoston työryhmässä syyskuussa ja päätös päivitetystä suunnitelmasta tuli voimaan 17.10.2025.

Ukraina-tukivälineen I-pilarin kautta on maksettu vuoden 2024 aikana noin 16 miljardia euroa ja vuoden 2025 aikana (marraskuun loppuun mennessä) Ukrainalle oli maksettu 8,3 mrd. euroa. Viidennen maksupyynnön osalta tehtiin osittainen maksatus marraskuussa, koska Ukraina oli saavuttanut useimmat maksuerän tavoitteet. Ukrainan kuudes maksupyyntö hyväksyttiin osittaisena joulukuussa ja se on suuruudeltaan noin 2,3 mrd. euroa. Seuraavan maksupyynnön valmistelu on myös alkanut.

Ukrainan tukivälineen pilariin II kuuluvan Ukrainan investointikehyksen (UIF) tavoitteena on houkutella lisää investointeja Ukrainaan. UIF:n toimeenpano etenee, noin kolme neljäsosaa takauksista ja avustuksista on jaettu sopimuksiin pilariarvioituille rahoituslaitoksille. UIF:n puitteissa avattiin avoin jatkuva haku lokakuussa 2024. Lisäksi alkukeväästä 2025 avattiin rahoituslaitoksille suunnattu hakuikkuna pk-yrityksien tukemiseen.

Komission vuoden 2026 talousarvioesityksen (ennakkoarvion) mukaan Ukrainaa tuetaan vuonna 2026 Ukrainan tukivälineen (kolmen pilarin) kautta yhteensä noin 3,9 miljardin euron verran avustuksina ja noin 6,7 miljardin euron verran lainoina. Avustukset katetaan rahoituskehyksen ulkopuolisen erityisrahoitusvälineen, Ukraina-varauksen kautta.

Ukraina-tukivälineen voimassaolo ulottuu nykyisen rahoituskehyskauden (MFF) loppuun. Tulevalle rahoituskehyskaudelle 2028–2034 komissio esittää MFF-ehdotuksessaan, että EU tukisi Ukrainaa liittymisprosessista pitkän aikavälin jälleenrakennukseen saakka (100 mrd. euroa vuosina 2028–2034). Tuki sisältäisi avustuksia sekä lainaa. Lainojen vakuutena toimisi rahoituskehyksen kokonaistason ja omien varojen välinen liikkumavara. Tarpeiden laajuuden ja niihin liittyvien epävarmuuksien vuoksi rahoitus tulisi rahoituskehyksen ulkopuolisesta Ukrainan erityisvarauksesta, jonka enimmäisrahoitusosuus olisi 88,9 mrd. euroa.

Euroopan rauhanrahasto

EU päätti maaliskuussa 2024 perustaa Ukrainan avustusrahaston (UAF) Euroopan rauhanrahaston (EPF) yhteyteen ja korottaa rauhanrahaston rahoituskattoa 5 mrd. eurolla, joka varataan Ukrainalle. Samansuuruisia vuotuisia korotuksia voitaisiin jatkaa aina vuoteen 2027 saakka neuvoston poliittisella ohjauksella, eli yhteensä 20 mrd. euroa. Euroopan rauhanrahaston EPF:n kautta annettava tuki Ukrainalle on jumiutunut, pääasiassa Unkarin vastustuksen vuoksi. Varojen toimeenpano on estynyt Unkarin toimesta n. 6,6 mrd. euron edestä, ja summa koostuu suurimmaksi osaksi jäsenmaiden Ukrainan asevoimille toimittamien avustusten takaisinmaksu-pyyntöistä. EPF:n vuoden 2026 talousarviota on valmisteltu sen skenaarion pohjalta, että toimeenpanon estyminen jatkuu. Jäsenvaltioiden instituutioille osoittamasta painostuksesta huolimatta tähän ei toistaiseksi ole löydetty ratkaisua.

Pysäytettyjen varojen tuotoista UAF/EPF:lle ohjattavat varat eivät kuulu EPF:n tavallisen palautus-/korvausmekanismin piiriin, vaan ne menevät suoraan aseelliseen tukeen. Pysäytetyistä varoista kertyviä tuottoja, joita on neuvoston 21.5.2024 päätöksen mukaan ohjattu EPF:n kautta 90 prosenttia (pääöstä on sittemmin muutettu siten, että jatkossa on 5 prosenttia), on ohjattu EPF:n käyttöön kahden tuottoerän verran (1. erä 1,4 mrd. euroa ja 2. erä 1,9 mrd. euroa). Suomi valittiin helmikuussa 2025 yhdeksi toisen tuottoerän toimeenpanijavaltioksi Ukrainan sotilaalliseksi tukemiseksi. Suomi osallistuu toimeenpanoon 90 miljoonan euron arvosta. Kolmannesta tuottoerästä (n. 70-90 milj. euroa) tehtiin päätös kesällä 2025. Erä on merkittävästi pienempi kuin aiemmin, sillä neuvoston päätöksellä tulevaisuudessa tuottoja tullaan kohdistamaan valtaosin G7-lainan hoitamiseen (ERA).

IMF:n tukiohjelma

IMF:n Ukrainan tukiohjelman (*Extended Fund Facility Arrangement for Ukraine*, EFF) kahdeksas väliarvio hyväksyttiin IMF:n johtokunnassa kesäkuussa. Kahdeksas maksuerä oli suuruudeltaan noin 0,5 miljardia dollaria. Maaliskuussa 2023 hyväksytty nelivuotinen IMF-ohjelma on kokonaismäärältään 15,5 miljardia dollaria ja kahdeksannen maksuerän jälkeen ohjelmasta on maksettu noin 10,6 miljardia dollaria. Ohjelma tukee Ukrainan talouden elpymistä, hallinnon ja instituutioiden vahvistamista. Lisäksi ohjelman avulla pyritään edistämään kasvua ja tuetaan Ukrainan jälleenrakennuksen sekä EU-jäsenyyden tavoitteita.

Ukraina ilmoitti syyskuun alussa hakeneensa uutta IMF:n tukiohjelmaa sodan edelleen jatkuessa. IMF:n ja Ukrainan viranomaisten väliset neuvottelut uudesta ohjelmasta ovat parhaillaan käynnissä.

Ukrainan talous

Ukrainan talous kasvoi vuoden 2025 kolmannen neljänneksen aikana 2,1 prosenttia vuodentakaiseen verrattuna ja 0,8 prosenttia edelliseen neljännekseen verrattuna. Kasvu vastasi Ukrainan keskuspankin (NBU) ennustetta ja oli toista neljännestä nopeampaa. Talouden elpymistä vauhdittivat erityisesti julkisen talouden elvytys, kasvaneet budjettimenot ja parempi energiatilanne kuin vuotta aiemmin.

Kasvun pääajurina oli vahva kotimainen kysyntä. Julkisen sektorin kulutus kasvoi voimakkaasti kansainvälisen rahoituksen tukemana, ja myös kotitalouksien kulutus jatkoi kasvuaan. Investoinnit kääntyivät kasvuun, erityisesti rakentamisessa, maatalouden jalostuksessa ja puolustushankkeissa, joita tuki merkittävä julkinen pääomapanostus. Sen sijaan nettoviennin negatiivinen vaikutus kasvoi, koska vienti supistui heikkojen

maatalousvarastojen ja metallituotteiden vähäisen kysynnän vuoksi, samalla kun tuonti kasvoi infrastruktuurin ja puolustuskyvyn vahvistamiseksi.

Kehitys oli toimialoittain epätasaista. Julkinen sektori, puolustus, rakentaminen ja energia kasvoivat nopeasti. Teollisuus ja kaivostoiminta elpyivät maltillisesti, kun taas maatalous ja kuljetusala pysyivät laskussa. Kauppa hyötyi yksityisen kulutuksen kasvusta.

Inflaatio hidastui marraskuussa 2025 9,3 prosenttiin suhteessa vuodentakaiseen. Keskeisenä ajurina oli tuoreruoan hinnan lasku. Sen sijaan polttoaineiden hinnat nousivat.

Ukrainan keskuspankki ennustaa talouskasvun kiihtyvän vuoden 2025 viimeisellä neljänneksellä 3,4 prosenttiin vuodentakaisesta ja koko vuoden 2025 kasvun olevan noin 1,9 prosenttia. Keskipitkällä aikavälillä kasvun odotetaan olevan 2–3 prosenttia, mutta sodan jatkuminen ja ulkoisen rahoituksen epävarmuus ovat keskeisiä riskejä.

Jälleenrakennus

Maailmanpankin, komission, YK:n ja Ukrainan yhteinen tuorein arvio (*Rapid Damage and Needs Assessment, RDNA4*), keväältä 2025, Ukrainan jälleenrakennuksen kustannuksista on 524 mrd. USD kokonaisuudessaan seuraavan kymmenen vuoden aikana. Ukrainan oma arvio on pysynyt 1000 mrd. USD:ssa ja jälleenrakennuksen kestoksi ukrainalaisten oma arvio on 14 vuotta. RDNA5-arvio tulee helmikuussa 2026.

Suomen tuki

Suomen tuki Ukrainalle hyökkäyssodan alettua on n. 3,8 mrd. euroa, josta 2,8 mrd. euroa puolustusmateriaaliapua. Vuosien 2024–28 kehitysyhteistyön maaohjelman puitteissa Ukrainaa tuetaan vähintään 262 milj. eurolla.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö
EU-ministerivaliokunta 16.1.2026

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta, kirjallinen menettely 16.1.2026

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

Ukrainalle myönnettävä 90 miljardin euron lainamuotoinen rahoitustuki taattaisiin EU:n omien varojen enimmäismäärän ja vuosien 2021–2027 monivuotisen rahoituskehyksen välisestä liikkumavarasta. Yksittäisen jäsenvaltion ehdollinen enimmäisvastuu määräytyisi jäsenvaltion BKTL-osuuden perusteella. Suomen laskennallinen enimmäisvastuu 90 miljardin euron kokonaissummasta olisi arviolta noin 1,4 miljardia

euroa Suomen 2026 BKT-osuuden (1,54 prosenttia) perusteella. Unionin lainanotosta syntyvät rahoituskustannukset katettaisiin jäsenvaltioiden toimesta (pois lukien Unkari, Tšekki ja Slovakia) EU-budjetin kautta. Komissio ei ole vielä antanut arviota rahoituskustannuksista.

Ukrainan lainayhteistyömekanismilla ja MFA-lainalla ei ole suoria, välittömiä kansallisia budjettivaikutuksia. Jos Ukrainan takaisinmaksuissa ilmenisi pitkäkestoisia ongelmia, kattaisi EU viime kädessä rahoitusavun takaisinmaksuun liittyvät vastuut. Tällöin jäsenvaltiot vastaisivat EU-budjetin kautta lainan takaisinmaksusta senhetkisten maksuosuuksiensa mukaisesti. Suomen suhteellinen maksuosuus EU-budjettiin on vuonna 2026 noin 1,63 prosenttia. Suomen laskennallinen enimmäisvastuu Ukrainalle annettavasta enintään 18,1 miljardin euron lainasta olisi noin 300 miljoonaa euroa. Tätä luottoriskiä voitaisiin kuitenkin hallita osittain myös monipuolistetulla varainhankinnalla.

Monivuotisen rahoituskehyksen välitarkistuksesta 1.2.2024 saavutetun sovun yhteydessä Ukrainan tukivälineen suuruudeksi määriteltiin 50 miljardia euroa käypinä hintoina. Tuki koostuu avustuksista (17 miljardia euroa) ja lainoista (33 miljardia euroa). Suomen maksuosuus Ukrainan tukivälineen 17 miljardin euron avustusmuotoisesta tuesta on arviolta 276 miljoonaa euroa vuosina 2024–2027. Suomen ensisijainen vastuu 33 miljardin euron lainamuotoisesta rahoitustuesta on noin 535 miljoonaa euroa samalla ajanjaksolla. Ukrainan tukivälineen kautta tuetaan vuosina 2024–2027 Ukrainan lyhyen aikavälin rahoitustarpeita, keskipitkän aikavälin jälleenrakentamista ja Ukrainan EU-lähentymiseen liittyviä uudistuksia.

Suomi on tukenut Ukrainaa Venäjän käynnistämän hyökkäyssodan jälkeen n. 3,8 mrd. eurolla, josta valtaosa on puolustusmateriaalia.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

-

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/KVR finanssineuvos Jouni Sinivuori, + 358 295 530 463
 VM/EUS finanssineuvos Laura Vartia, +358 295 530 228
 VM/RMO finanssineuvos Markku Puumalainen, +358 295 530 206
 VM/BO budjettineuvos Johanna von Knorring-Rosenlew, + 358 295 530 232
 VM/KO neuvotteleva virkamies Jussi Huopaniemi, + 358 295 530 257
 VM/KO finanssiasiantuntija Auri Lassi, +358 295 530 387
 VM/VO hallitusneuvos Ismo Mäenpää, +358 295 530 231
 VM/EUS finanssiasiantuntija Saara Palo, + 358 295 530 240
 VM/EUS neuvotteleva virkamies Soila Järvenpää, + 358 295 530 161
 etunimi.sukunimi@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/124/2026
 EU/8/2026

ECOFIN-neuvosto 20.1.2026, Bryssel; 6. Taloudellinen elpyminen Euroopassa

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto (ECOFIN) 20.1.2026, Bryssel

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Asiakohdassa käsitellään taloudellista elpymistä Euroopassa ja tarkoitus on hyväksyä Alankomaiden, Espanjan, Irlannin, Ruotsin, Saksan ja Suomen päivitetyt elpymis- ja palautumissuunnitelmat.

Elpymis- ja palautumissuunnitelmien päivitykset hyväksytään samassa prosessissa kuin alkuperäiset suunnitelmat. Komissiolla on kaksi kuukautta aikaa arvioida päivitetty suunnitelma. Mikäli komission arvio suunnitelmasta on myönteinen, se tekee ehdotuksen neuvoston täytäntöönpanopäätökseksi. RRF-asetuksen 20 artiklan mukaan neuvoston on käsiteltävä täytäntöönpanopäätökset pääsääntöisesti neljän viikon kuluttua komission ehdotuksen antamisesta. Neuvoston täytäntöönpanopäätös ja siinä vahvistettavat tavoitteet ja välitavoitteet muodostavat perustan maksatuksille RRF-välineestä.

Suomen kanta

Elpymisväline oli poikkeuksellinen ja kertaluonteinen ratkaisu, eikä järjestely toimi ennakkotapauksena. Suomi ei hyväksy vastaavan järjestelyn toistamista tai muuttamista pysyväisluonteiseksi.

Valtioneuvosto on antanut eduskunnalle selvityksen E 77/2021 vp kansallisia elpymis- ja palautumissuunnitelmia koskevien täytäntöönpanopäätösten hyväksynnästä neuvostossa. Valtioneuvosto voi hyväksyä neuvoston täytäntöönpanopäätöksellä jäsenvaltioiden kansalliset elpymis- ja palautumissuunnitelmat, jotka sen arvion mukaan täyttävät RRF-asetuksen vaatimukset selvityksessä täsmennetyin tavoin.

Valtiovarainministeriön arvion perusteella voidaan katsoa Alankomaiden, Espanjan, Irlannin, Ruotsin, Saksan ja Suomen päivitettyjen elpymis- ja palautumissuunnitelmien täyttävän RRF-asetuksen vaatimukset valtioneuvoston selvityksessä E 77/2021 vp täsmennetyin tavoin.

Pääasiallinen sisältö

Tilannekatsaus

Elpymis- ja palautumistukivälineestä (RRF) on tähän mennessä jaettu rahoitusta 237,5 mrd. euroa avustuksina, joka on lähes kaksi kolmasosaa kokonaisrahoituksesta. Lainoina tähän mennessä on jaettu 155,9 mrd., joka on hieman yli puolet välineen lainaosuudesta.

Suunnitelmien päivitykset

Komissio julkaisi 4.6.2025 ohjeistuksen, jonka tavoitteena on yksinkertaistaa ja selkeyttää RRF:n toimeenpanoa tukivälineen viimeisen vuoden aikana. RRF on määritelty väliaikaiseksi tukivälineeksi ja sen voimassaolo on rajattu vuoden 2026 loppuun. Osana ohjeistusta komissio suosittelee suunnitelmien yksinkertaistamista poistamalla toimenpiteitä, joiden toteutuminen on epävarmaa sekä selkeyttämään välitavoitteiden ja tavoitteiden sanamuotoja.

Suunnitelmien yksinkertaistamisen periaatteena on, että ne tehdään RRF-asetuksen 21(1) artiklan perusteella ja yksinkertaistaminen on perusteltua tilanteissa, jossa suunnitelmien laadintavaiheessa ja neuvoston täytäntöönpanopäätöksessä käytetty kieli ei ole yksiselitteistä tai siinä määritellyt asiat ovat vaikeasti todennettavia. Suunnitelmien yksinkertaistamisen tavoitteena on selkeyttää toimenpiteiden sisältöä, mutta niiden ei tulisi laskea toimenpiteiden ja niiden tavoitteiden kunnianhimoa.

Alankomaat

Alankomaat toimitti päivitetyn elpymis- ja palautumissuunnitelmansa 13.11.2025 ja komission arvio päivityksestä julkaistiin 17.12.2025. Päivitetyn suunnitelman koko on noin 5,4 mrd. euroa.

Alankomaiden suunnitelman päivitys perustuu RRF-asetuksen 21(1) artiklan perusteella määriteltyihin objektiivisiin olosuhteisiin, joihin jäsenvaltion viranomaiset eivät ole voineet vaikuttaa.

Alankomaat ehdottaa muutoksia yhteensä 34 toimenpiteeseen, joista 23 perustuu yksinkertaistamiseen. Yksinkertaistamisen ohella päivitys koskee välitavoitteita tai tavoitteita, jotka eivät ole enää saavutettavissa tai ovat saavutettavissa vain osittain johtuen teknisistä haasteista, odotettua korkeammasta hintojen kasvusta tai työmarkkinoiden vähäisestä työn tarjonnasta. Kolmen toimenpiteen osalta Alankomaat esittää parempia toimeenpanotapoja. Alankomaat on ehdottanut näistä toimenpiteistä vapautuneiden varojen käyttämistä kahteen uuteen toimenpiteeseen ja lisäksi kasvattaa kahteen toimenpiteeseen käytettäviä varoja.

Espanja

Espanja toimitti päivitetyn elpymis- ja palautumissuunnitelmansa 29.11.2025 ja komission arvio päivityksestä julkaistiin 17.12.2025. Päivitetyn suunnitelman koko on noin 163 mrd. euroa.

Espanjan suunnitelman päivitys perustuu RRF-asetuksen 21(1) artiklan perusteella määriteltyihin objektiivisiin olosuhteisiin, joihin jäsenvaltion viranomaiset eivät ole voineet vaikuttaa.

Espanja ehdottaa muutoksia yhteensä 85 toimenpiteeseen, joista 21 perustuu yksinkertaistamiseen. Yksinkertaistamisen ohella päivitys koskee välitavoitteita tai tavoitteita, jotka eivät ole enää saavutettavissa tai ovat saavutettavissa vain osittain johtuen vähäisestä kysynnästä, tarjontaketjujen rajoitteista, teknisistä haasteista, inflaatiosta tai liian vähäisestä hakijoiden määrästä. 21 toimenpiteen osalta Espanja esittää parempia toimeenpanotapoja. Espanja on ehdottanut näistä toimenpiteistä vapautuneiden varojen käyttämistä neljään uuteen toimenpiteeseen ja lisäksi kasvattaa kolmeen toimenpiteeseen käytettäviä varoja.

Irlanti

Irlanti toimitti päivitetyn elpymis- ja palautumissuunnitelmansa 3.11.2025 ja komission arvio päivityksestä julkaistiin 17.12.2025. Päivitetyn suunnitelman koko on noin 1,2 mrd. euroa.

Irlannin suunnitelman päivitys perustuu RRF-asetuksen 21(1) artiklan perusteella määriteltyihin objektiivisiin olosuhteisiin, joihin jäsenvaltion viranomaiset eivät ole voineet vaikuttaa.

Irlanti ehdottaa muutoksia yhteensä 20 toimenpiteeseen, joista kahdeksan perustuu yksinkertaistamiseen. Yksinkertaistamisen ohella päivitys koskee välitavoitteita tai tavoitteita, jotka eivät ole enää saavutettavissa tai ovat saavutettavissa vain osittain johtuen hankkeesta vastaavan toimijan vetäytymisestä, korkeasta inflaatiosta, hankerahoituksen vähäisestä kysynnästä tai teknisistä haasteista. Neljän toimenpiteen osalta Irlanti esittää parempia toimeenpanotapoja. Irlanti on ehdottanut näistä toimenpiteistä vapautuneiden varojen käyttämistä kolmeen toimenpiteeseen käytettävien varojen kasvattamiseen.

Ruotsi

Ruotsi toimitti päivitetyn elpymis- ja palautumissuunnitelmansa 19.6.2025 ja komission arvio päivityksestä julkaistiin 17.12.2025. Päivitetyn suunnitelman koko on noin 3,5 mrd. euroa.

Ruotsin suunnitelman päivitys perustuu RRF-asetuksen 21(1) artiklan perusteella määriteltyihin objektiivisiin olosuhteisiin, joihin jäsenvaltion viranomaiset eivät ole voineet vaikuttaa.

Ruotsi ehdottaa muutoksia yhteensä 18 toimenpiteeseen, joista 16 perustuu yksinkertaistamiseen. Kahden toimenpiteen osalta Ruotsi esittää parempia toimeenpanotapoja.

Saksa

Saksa toimitti päivitetyn elpymis- ja palautumissuunnitelmansa 11.12.2025 ja komission arvio päivityksestä julkaistiin 17.12.2025. Päivitetyn suunnitelman koko on noin 32,3 mrd. euroa.

Saksan suunnitelman päivitys perustuu RRF-asetuksen 21(1) artiklan perusteella määriteltäviin objektiivisiin olosuhteisiin, joihin jäsenvaltion viranomaiset eivät ole voineet vaikuttaa.

Saksa ehdottaa muutoksia yhteensä 35 toimenpiteeseen, joista 28 perustuu yksinkertaistamiseen. Yksinkertaistamisen ohella päivitys koskee välitavoitteita tai tavoitteita, jotka eivät ole enää saavutettavissa tai ovat saavutettavissa vain osittain johtuen heikosta markkinakysynnästä tai hankkeiden muuttuneista aikatauluista. Kahden toimenpiteen osalta Saksa esittää parempia toimeenpanotapoja. Saksa on ehdottanut näistä toimenpiteistä vapautuneiden varojen käyttämistä yhteen toimenpiteeseen käytettävien varojen kasvattamiseen.

Suomi

Suomi toimitti päivitetyn elpymis- ja palautumissuunnitelmansa 20.11.2025 ja komission arvio päivityksestä julkaistiin 12.12.2025. Päivitetyn suunnitelman koko on noin 1,95 mrd. euroa.

Suomen suunnitelman päivitys perustuu RRF-asetuksen 21(1) artiklan perusteella määriteltäviin objektiivisiin olosuhteisiin, joihin jäsenvaltion viranomaiset eivät ole voineet vaikuttaa.

Suomi ehdottaa muutoksia yhteensä 53 toimenpiteeseen, joista 45 perustuu yksinkertaistamiseen. Yksinkertaistamisen ohella päivitys koskee välitavoitteita tai tavoitteita, jotka eivät ole enää saavutettavissa tai ovat saavutettavissa vain osittain johtuen polttoaineiden hintakehityksestä, tehdyn verouudistuksen vaikutusten toteutumattomuudesta, rahoitushaun heikosta kysynnästä tai tietyn sektorin työmarkkinoiden heikosta työn tarjonnasta. Kolmen toimenpiteen osalta Suomi esittää parempia toimeenpanotapoja. Suomi on ehdottanut näistä toimenpiteistä vapautuneiden varojen käyttämistä yhteen toimenpiteeseen käytettävien varojen kasvattamiseen.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Kyseessä on neuvoston täytäntöönpanopäätös, joka perustuu RRF-asetuksessa neuvostolle SEUT 291 artiklan 2 kohdan mukaisesti siirrettyyn täytäntöönpanovaltaan. Neuvosto tekee päätöksensä määräenemmistöllä komission ehdotuksesta.

Käsittely Euroopan parlamentissa

Euroopan parlamentti ei osallistu täytäntöönpanopäätösten hyväksymiseen. RRF-asetuksen 25 artiklan mukaan komission on kuitenkin toimitettava ehdotukset neuvoston täytäntöönpanopäätöksiksi yhtäaikaaisesti ja yhtäläisin ehdoin Euroopan parlamentille ja neuvostolle ilman aiheetonta viivytystä. RRF-asetuksen 26 artiklassa säädetään elpymis- ja palautumisvuoropuhelusta, jonka puitteissa Euroopan parlamentti voi kutsua komission keskustelemaan elpymis- ja palautumissuunnitelmista ja niiden arvioinnista.

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö
EU-ministerivaliokunta 16.1.2026

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta, kirjallinen menettely 16.1.2026

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

Suomen kolmas maksupyyntö on hyväksytty komiteamenettelyssä ja sen maksatus tapahtui joulukuun lopussa. Kolmannen maksupyyntöön nettosumma oli noin 283 milj. euroa.

Suomen neljäs maksupyyntö on lähetetty komission arvioitavaksi 17.12.2025. Sen koko on ennakkorahoitusosuuden netotuksen jälkeen noin 267 milj. euroa, joka vastaa noin 15 prosenttia Suomelle elpymis- ja palautumistukivälineestä (RRF) myönnettävästä kokonaisallokaatiosta (1,95 mrd. euroa).

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

Eduskunta on omien varojen päätöksen (EV 54/2021 vp - HE 260/2020 vp) hyväksymisen yhteydessä edellyttänyt, että käsiteltäessä jäsenmaiden kansallisia elpymis- ja palautumissuunnitelmia Suomi pitää kiinni ehdollisuudesta ja julkisen talouden tervehdyttämisestä kaikkien jäsenmaiden kohdalla, ei hyväksy varojen myöntämistä ilman uskottavia julkisia talouksia tervehdyttäviä rakenteellisia uudistuksia ja edellyttää, että varojen maksatuksen ehtona on sitoutuminen oikeusvaltioperiaatteeseen.

Asiakirjat

Proposal for a COUNCIL IMPLEMENTING DECISION amending the Implementing Decision of 29 October 2021 on the approval of the assessment of the recovery and resilience plan for Finland

Proposal for a COUNCIL IMPLEMENTING DECISION amending the Implementing Decision of 13 July 2021 on the approval of the assessment of the recovery and resilience plan for Germany

Proposal for a COUNCIL IMPLEMENTING DECISION amending the Implementing Decision of 8 September 2021 on the approval of the assessment of the recovery and resilience plan for Ireland

Proposal for a COUNCIL IMPLEMENTING DECISION amending the Implementing Decision of 4 October 2022 on the approval of the assessment of the recovery and resilience plan for the Netherlands

Proposal for a COUNCIL IMPLEMENTING DECISION amending the Implementing Decision of 13 July 2021 on the approval of the assessment of the recovery and resilience plan for Spain

Proposal for a COUNCIL IMPLEMENTING DECISION amending the Implementing Decision of 4 May 2022 on the approval of the assessment of the recovery and resilience plan for Sweden

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/EKT, finanssiasiantuntija Jonne Lehtimäki, puh. +358 295 530 522
etunimi.sukunimi@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/1257/2025
EU/8/2026

ECOFIN-neuvosto 20.01.2026, Bryssel; 7. Eurooppalainen ohjausjakso 2026: Päätelmät varoituskansimismia koskevasta kertomuksesta 2026

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden (ECOFIN) neuvosto 20.1.2026, Bryssel

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Talous- ja rahoitusasioiden (Ecofin) neuvosto hyväksyy neuvoston päätelmät vuoden 2026 varoituskansimismia koskevasta kertomuksesta.

Vuoden 2026 varoituskansimismia koskeva kertomus julkaistiin 25.11.2025 osana Euroopan komission vuoden 2026 eurooppalaisen ohjausjakson syyspakettia. Ecofin-neuvosto on vaihtanut näkemyksiä vuoden 2026 varoituskansimismia koskevasta kertomuksesta 12.12.2025. Neuvoston päätelmiä varoituskansimismia koskevasta kertomuksesta on käsitelty talous- ja rahoituskomiteassa 12.1.2026.

Suomen kanta

Suomi voi hyväksyä neuvoston päätelmät vuoden 2026 varoituskansimismia koskevasta kertomuksesta.

Pääasiallinen sisältö

Päätelmissä neuvosto korostaa, että vuonna 2025 EU:n talouskasvu pysyi vakaana, vaikkakin vaatimattomana, kestävien työmarkkinoiden, hidastuvan inflaation ja suotuisten rahoitusolosuhteiden kannattelemana. Neuvosto toteaa, että maailmantalous kohtaa edelleen rakenteellisia muutoksia ja suurta geopolitiittista epävarmuutta, mikä on johtanut EU:lle entistä haastavampaan ulkoiseen ympäristöön. Neuvosto korostaa, että taloudellisiin heikkouksiin puuttuminen on olennaisen tärkeää makrotaloudellisen vakauden ja tasapainoisen kasvun varmistamiseksi.

Neuvosto korostaa, että makrotalouden epätasapainoa koskevan menettelyn täytäntöönpano on edelleen tärkeää sellaisten epätasapainojen havaitsemiseksi, ehkäisemiseksi ja korjaamiseksi, jotka vaikuttavat tai saattavat vaikuttaa haitallisesti jäsenvaltion tai talous- ja rahaliiton tai koko EU:n talouden toimintaan. Neuvosto ottaa tyytyväisenä vastaan varoituskansimismia koskevan raportin vuodelle 2026, joka

käynnistää makrotalouden epätasapainoa koskevan menettelyn toimeenpanon viidennentoista vuotuisen kierroksen.

Neuvosto ottaa myönteisesti vastaan varoitusmekanismia koskevan kertomuksen kokonaisanalyysin. Neuvosto toteaa, että osa epätasapainoihin liittyvien riskien maiden välisistä näkökohdista yksinkertaistettiin ja että uusi Euroopan makrotalousraportti sisältää arvion EU:n talouden makrotaloudelliseen ja rahoitusvakauteen kohdistuvista riskeistä. Neuvosto toteaa, että on tärkeää vahvistaa kokonaisvaltaista lähestymistapaa makrotalouden vakauteen kohdistuviin riskeihin, analysoida kattavasti kaikkia makrotalouden epätasapainoja keskittyen jäsenvaltioihin ja säilyttäen EU:n ja euroalueen ulottuvuuksien näkyvyyden analyysissä. Neuvosto korostaa, että varoitusmekanismia koskeva kertomus perustuu komission taloudelliseen tulkintaan vuoden 2024 tulostaulun tiedoista, joita tulkitaan eteenpäin katsovalla tavalla. Neuvosto tunnistaa ennusteiden epävarmuuden ja sen, että riskien analysoinnissa on tärkeää tarkastella sekä varanto- että virtamuuttujia.

Neuvosto on laajasti yhtä mieltä varoitusmekanismia koskevan kertomuksen arviosta liittyen makrotalouden epätasapainojen kehittymiseen ja esiin nouseviin riskeihin. Neuvosto toteaa, että inflaatio on kaiken kaikkiaan hidastunut EU:ssa ja sen odotetaan pysyvän jokseenkin vakaana, mutta inflaatiopaineet jatkuvat joissakin jäsenvaltioissa. Neuvosto toteaa, että hinta- ja kustannustasojen eriävä kasvu pandemian jälkeisinä vuosina on vaikuttanut jäsenvaltioiden suhteelliseen kustannuskilpailukykyasemaan.

Neuvosto toteaa, että kotitalouksien ja yritysten velat ovat laskeneet useimmissa jäsenvaltioissa, mutta ovat usein korkeammalla tasolla, kuin taloudellisten tekijöiden perusteella on selitettävissä. Neuvosto toteaa, että vaikka nimellinen BKT:n kasvu tuki julkisen velan vakauttamista suhteessa BKT:hen vuonna 2024, useiden jäsenvaltioiden velkasuhteet ovat edelleen korkeat ja monissa jäsenvaltioissa velkasuhteiden ennustetaan jälleen nousevan alijäämien vuoksi. Samaan aikaan useissa jäsenvaltioissa julkisen velkasuhteen arvioidaan laskevan.

Neuvosto toteaa, että asuntojen korkeat hinnat ja asuntojen hintojen nousu ovat kasvava huolenaihe monissa jäsenvaltioissa kehityksen vaihdellessa maiden välillä. Neuvosto toteaa, että uusien asuntojen rajalliseen rakentamiseen liittyvä joustamaton tarjonta voi merkittävästi vaikuttaa asuntojen kohtuuhintaisuuteen ja vähentää työvoiman liikkuvuutta, mikä kokonaisuudessaan haittaa alueellista ja kansallista kilpailukykyä, heikentää taloudellista toimeliaisuutta ja pahentaa sosiaalisia seurauksia.

Neuvosto korostaa, että EU:n pankkisektori on edelleen kriisinkestävä korkean kannattavuuden ja vahvojen vakavaraisuusasteiden säilyessä. Neuvosto toteaa, että järjestämättömien lainojen osuuden kasvu on jäänyt vähäiseksi.

Neuvosto toteaa, että EU:n ja euroalueen pitkään jatkuneet ulkoiset ylijäämät kuvastavat alhaisempia investointeja suhteessa säästöihin, vaikka ne ovat laskeneet suhteessa pandemiaa edeltäneisiin tasoihinsa. Neuvosto toteaa, että joillekin jäsenvaltioille, joilla on merkittäviä ulkoisia ylijäämiä, on kertynyt huomattavia nettovaroja, mikä altistaa ne arvovaihteluihin liittyville riskeille. Neuvosto toteaa, että jäsenvaltiot, joilla on suuria ulkoisia alijäämiä, ovat riippuvaisia ulkoisesta rahoituksesta, mikä lisää haavoittuvuuksia, jos näkemykset riskeistä kasvavat. Neuvosto toteaa, että negatiiviset ulkomaiset nettovarallisuusasemat yleisesti ottaen jatkoivat kohenemistään ja myös suuret positiiviset nettovarallisuusasemat kasvoivat voimakkaasti.

Neuvosto panee merkille komission aikomuksen laatia syväanalyysit niistä seitsemästä jäsenvaltiosta, joiden todettiin kokevan epätasapainoja tai liiallisia epätasapainoja keväällä 2025. Neuvosto kehottaa julkaisemaan syväanalyysit hyvissä ajoin ennen vuoden 2026 eurooppalaisen ohjausjakson kevätpakettia.

Neuvosto panee merkille, että komissio totesi neljän muun jäsenvaltion osalta, että myös moniin kehityskulkuihin on syytä kiinnittää huomiota, vaikka ne eivät tässä vaiheessa edellyttäisikään syväanalyysin laatimista. Tähän kuuluvat erityisesti viime vuosien yhteenlaskettu hintojen kasvu sekä kustannuskilpailukykyä heikentävien yksikkötyökustannusten voimakas nousu. Lisäksi asuntojen hintojen nopeaa nousua ja luotonannon kasvua on seurattava tarkasti.

Neuvosto kehottaa jatkamaan makrotalouden epätasapainoa koskevan menettelyn tehokasta ja vaikuttavaa täytäntöönpanoa avoimella ja horisontaalisesti johdonmukaisella tavalla uudistetun finanssipoliittisen sääntökehikon rinnalla. Neuvosto korostaa eri makrotaloudellisten tekijöiden mahdollisia vuorovaikutuksia.

Neuvosto kehottaa jäsenvaltioita ryhtymään oikea-aikaisiin poliittisiin toimiin, joilla pyritään vähentämään makrotaloudellisia haavoittuvuuksia, muun muassa toteuttamalla uudistuksia ja investointeja maakohtaisiin suosituksiin vastaamiseksi ohjausjakson puitteissa, erityisesti makrotalouden epätasapainoa koskevaan menettelyyn liittyen.

Neuvosto korostaa, että makrotalouden epätasapainojen ennaltaehkäisy ja korjaaminen parantaa jäsenvaltioiden kykyä reagoida šokkeihin ja tukee talouskasvua sekä lähentymistä ja että epätasapainon vähentäminen vahvistaa osaltaan EU:n talouden yleistä resilienssiä tuottaen myönteisiä läikkymisvaikutuksia.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Eurooppalaisen ohjausjakson oikeusperustana ovat Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) artikkelit 121 ja 148.

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö
EU-ministerivaliokunta 16.1.2026

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta, kirjallinen menettely 16.1.2026

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Alert Mechanism Report 2025: Council Conclusions. Luonnos. (5.2.2025).

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/KO, neuvotteleva virkamies Olli Palmén
puh. 02955 30 593
etunimi.sukunimi@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/1189/2025
EU/8/2026

Liitteet -

Viite -

ECOFIN-neuvosto 20.1.2026, Bryssel; 8. Finanssipoliittisen sääntökehikon toimeenpano

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto (ECOFIN) 20.1.2026, Bryssel

Eduskuntatunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Euroopan komissio julkaisi 12.12.2025 ehdotuksen neuvoston päätökseksi liiallisen alijäämän olemassaolosta ja suosituksen neuvoston suosituksiksi julkisen talouden liiallisen alijäämän menettelyn käynnistämisestä Suomelle. Talous- ja rahoitusasioiden neuvostossa on tarkoitus hyväksyä neuvoston päätös liiallisen alijäämän olemassaolosta perussopimuksen artiklan 126(6) mukaisesti ja suositus tilanteen lopettamiseksi määräajassa perussopimuksen artiklan 126(7) mukaisesti. Päätösehdotusta ja suositusta on käsitelty talous- ja rahoitusasioiden komiteassa 12.1.2026.

Suomen kanta

Suomi voi hyväksyä neuvoston päätöksen ja suosituksen.

Pääasiallinen sisältö

Neuvosto antaa SEUT 126(7) artiklan mukaisen suosituksen korjaavaksi nettomenopoluksi liiallisen alijäämän korjaamiseksi Suomelle. Korjaavan nettomenopolun mukaiset vuotuiset nettomenojen enimmäiskasvuvauhdit ovat 1,3 % vuonna 2026, 1,5 % vuonna 2027 ja 1,8 % vuonna 2028 (kumulatiivisesti 2,5 % vuonna 2026, 4,1 % vuonna 2027 ja 5,9 % vuonna 2028). Lisäksi suosituksessa todetaan ajankohta tavoitteesta liiallisen alijäämän tilanteen päättämisestä vuonna 2028.

Suosituksessa todetaan, että Suomen tulee tehdä tuloksellisia toimia ja esittää ne vuoden 2026 vuotuisen edistymisraportin yhteydessä, joka lähetetään komissiolle viimeistään 30.4.2026. Tämän jälkeen Suomen tulisi raportoida edistymisestä suosituksen täytäntöönpanossa kuuden kuukauden välein alustavan talousarviosuunnitelman ja edistymisraportin yhteydessä, kunnes liiallinen alijäämä on korjattu.

Suosituksen mukaisesti Suomi saa kasvaneisiin puolustusmenoihin perustuvan kansallisen poikkeuslausekkeen aktivoinnin seurauksena poiketa korjaavan polun

mukaisesta enimmäiskasvuvauhdista vuoteen 2028 asti, mikäli ylitys on perusteltavissa kasvaneilla puolustusmenoilla vuoden 2021 tasoon verrattuna. Poikkeus korjaavan nettomenopolun enimmäiskasvuvauhdista saa olla korkeintaan 1,5 % suhteessa BKT:hen.

Suosituksessa täsmennetään tiedot, jotka Suomen tulee toimittaa toteutuneista ja suunnitelluista puolustusmenoista raportoinnissa komissiolle ja Euroopan unionin tilastovirasto Eurostatille. Raportointi tehdään myös keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisessa suunnitelmassa, vuotuisissa edistymisraporteissa sekä alustavissa talousarviosuunnitelmissa.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

SEUT 126

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö
EU-ministerivaliokunta 16.1.2026

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta, kirjallinen menettely 16.1.2026

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

Suomen tulee SEUT 126 artiklan mukaisesti tehdä tuloksellisia toimia liiallisen alijäämän tilanteen korjaamiseksi ja korjaavan nettomenopolun noudattamiseksi puolustuspoikkeuslausekkeen sallima jousto huomioiden. Suomen tulee raportoida edistymisestä suosituksen täytäntöönpanossa kuuden kuukauden välein alustavan talousarviosuunnitelman ja vuotuisen edistymisraportin yhteydessä kunnes liiallinen alijäämä on korjattu.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Proposal for a Council Decision on the existence of an excessive deficit in Finland.
COM/2025/778 final.

Recommendation for a Council Recommendation with a view to bringing an end to the situation of an excessive deficit in Finland. COM/2025/779 final.

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/KO erityisasiantuntija Julia Niemeläinen, puh. 0295 530 054
VM/EKT finanssiasiantuntija Jonne Lehtimäki, puh. 0295 530 522
VM/EKT finanssiasiantuntija Leena Savolainen, puh. 0295 530 169

etunimi.sukunimi@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/1259/2025

EU/8/2026

Liitteet -

Viite -

Euroryhmän kokous 19.1.2026

Euroryhmän asialistan mukaan kokouksessa 19.1.2026 käsitellään seuraavia asioita:

Euroryhmä

1. Euroalueen laajentuminen: tilannekatsaus käteiseuron käyttöönotosta Bulgariassa

Euroryhmässä annetaan tilannekatsaus euron käyttöönotosta Bulgariassa. Bulgariassa otettiin suunnitellusti euro käyttöön 1.1.2026. Tämän myötä euro on käytössä 21 EU-maassa.

2. Euroalueen suositukset vuodelle 2026

Komissio esittelee ja valtiovarainministerit vaihtavat näkemyksiä suosituksesta euroalueen talouspolitiikaksi vuosille 2026–2027, joka julkaistiin osana talouspolitiikan EU-ohjausjakson syyspakettia 25.11.2025. Euroalueen jäsenvaltiota suositellaan muun muassa noudattamaan suositeltuja nettomenojapolkuja julkisen talouden kestävyys turvaamiseksi, puuttumaan puolustusteollisuuden pullonkauloihin puolustusvalmiuden tehokkuuden ja oikea-aikaisuuden varmistamiseksi sekä parantamaan työvoiman osaamista ja uudelleen koulutusta tuottavuuden ja innovointivalmiuksien lisäämiseksi sekä strategisten alojen tukemiseksi.

3. G7-kokouksen seuranta

Euroryhmän puheenjohtaja raportoi 12.1.2026 Washingtonissa pidetyn ja Yhdysvaltojen isännöimän G7-maiden valtiovarainministerien ja keskuspankkien pääjohtajien kokouksen keskusteluista. Kokouksessa aiheena olivat kriittiset mineraalit, toimitusketjujen turvaaminen ja taloudellinen turvallisuus. Kokous käynnistää Ranskan G7-puheenjohtajuuskauden ja luo linjauksia kevään 2026 ministerikokouksille sekä kesäkuussa pidettävälle G7-johtajien huippukokoukselle.

4. Euroopan keskuspankin varapääjohtajan valintaprosessi

Euroopan keskuspankin varapääjohtaja Luis de Guindosin toimikausi päättyi 31.5.2026. Euroryhmän kokouksessa 11.12.2025 euroryhmän vt. puheenjohtaja avasi haun uudeksi varapääjohtajaksi. Eurooppa-neuvosto nimittää varapääjohtajan neuvoston suosituksen perusteella. Nimityksestä keskustellaan etukäteen euroryhmässä, sillä suosituksen hyväksyvät neuvostossa äänestävät euroalueen jäsenvaltiot.

Valituksi tullakseen ehdokas tarvitsee euroalueen jäsenvaltioiden vahvistetun määräenemmistön tuen. Toisin sanoen 16 euroalueen jäsenvaltion 21 jäsenvaltiosta (72 prosenttia) tulee äänestää puolesta, mikä vastaa vähintään 65 prosenttia euroalueen väestöstä.

Liitteet -